

Чуралчыга күн тахсар!



САНА ОЛОХ

Чуралчыга үзүүлүк тахсар

ЖАҢЫАТ 1951 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮНДЭН ТАХСАР

12+

2014 сүл
Атырдах
ыйын
12
КҮНЭ
ОПТУОРУНИҮҮК
№ 116 (10935)

Улууска - бу күннэргэ

ҮТҮӨ ТЫЛ КҮҮСКЭ КҮҮС ЭБЭР



Атырдах ыйын 8 күнүнэр улус дынамитын ажтабай салайчыгар ингеризиний, истиг корсунуу болгон ааста. Ол курдук, саха народунай поэзя, Саха сирин сурайлачыларының барыбыльчылыштын берессааттагы Н.И.Харлампьева, прозаик, кириллик, "Чолбон" сурнал ошеркай уонна публицистикада отчелин сөбүйсүзий, Саха республиктин народунай сурайлачытын ажын бөрт соторугаалтыг ылбыт бишр дойдуулакыг С.А.Попов-Сэмэн Тумат, култура министристибетин департаментин салайчычы О.М.Харлампьева, поэт, прозаик Е.В.Слепцова-Курсуннах, сурайлачы, "Чолбон" сурнал редактора Н.Е.Винокуров-Урсун, тылбаасыт А.А.Борисова, эзэр кээкилэх поэт Р.Н.Каженкин-Арчи уола кэээн майдынчылыштылыштар.

Болгөөн элэхэс, киндер атырдах ыйын 7 күнүнэр Ошулун изиңсөзгөртөн таан лыну-сэрги корсона, олохтоохтору кылтари көпсөннүүдөр. Байыл улаан уу калийтгөр тубосыт бөнүүлэхкээс материалчын эрэ оштунэн буулбакка сийсанга, духубунай отгүн эмээ комо, сиобут наадын ойдоог, ону сыйн-сорук оностон Сахабыт сирин айр абылгынтарын бүлүүг түгүр лыннумт ишилдүүшүүд таалыктарын төрдөл, дон санаатын истэн бишр кийэнни онно

анаатылар. Кыра материальчын комену таанын киндер библиотекаанаан 200-чээс к и н и г э и и бэлэхтээбийттэр и и билимийж киринизсөйт. Манна мустуб: алгардар байзээрин кылтари оссо буруулуу сыйдар санта таалыкылары туттарылар. Онон алгардах ыйыш 8 күнүн сарсыарда ылдымыттар орой уонна, республикада дааны билгээр-костор үзүүлэх "Олокосс" баанын ханаайтыбы (салайчычы В.В.Смирнов) Мээнийээ сыймын таан көрдүүр-иинтийр, үзүүнчханын билимийж.

Мунцах сааланынтыгыр улусут банишыга А.Т.Ноговицын сурайлачыларда лынун соруклаах калбигтийр мактанан турал тигээтий. Бастаптан турал, бишр дойдууламылын С.А.Попову-Сэмэн Туматы Саха народунай сурайлачыг буулбутунан

ээрдилээ. Салыны оройонгын ытылдар үзүн кийсээгээ. Наталия Ивановна Харлампьева делегация чөлөннүүдөр, Ошулуннан хайтам корсунуу аасытын бэлэгтээгээ. Кини: "Кырлык, дон санааты тубор бөөг буулгыча, Кини комсо кийнчиргээр кыра да тыл-ос наада. Ол эзэн дон санааты бөөг эбтэд дин санаатыбыт. Онон ошулуннан кыстын эзэнчиргээр зонзбин", — лиэтэ. Сурайлачылар бары дааны манна мустуб: дон иннингэр санаатарын этийэр, сана сийнчиргээр, книгээрин билимийжийр, улус библиотекийгэр болгохтойт. Наталия Харлампьева, Елена Слепцова-Курсуннах, Рустам Каженкин-Арчи уола хастын эмээ хоноону доргуччы ааэн, алтын угюү түлларын бар дьонноругар төрдөн, мунын кыттылаахтара харда түлларын этэн бары да олус астынныбыт. Манын истиг корсунууда тэршилэгээр кэрэхсэбилээд. Кырлык да, дон-сэргээ санааты ботож колон, күүрээнээх үзүү күргүүмээхик ытылдан кийэр кыстын бэлэнмох корсогро эрэл улаан.

Наталия ПУХОВА.



Оттооңун - 2014

"КОМПЛЕКС" ХОТУУЛААХТЫК ОТТУУР

Атырдах ыйын 7 күнэ. ТХУ начальничитин зөвөчинин толорочу А.П. Наусированы, шлемспециалист Е.А.Никонована, кылтавын агроном М.А.Пермикована кытга Ошулуннан үүт ыамын, оттооңун тургун кытга билсиз сыйылышыларын барсан ишэн агаа «Комплекс» б/х (сал. М.П.Михайлов) отчуутарын таарыбыбыт.

Киндер Мэнэ катууда дин айан суюлупин чулж 30 гектардан уруккула баанына сиритэгээр оттуу сыйытлачтарына күнүскуу эбизт инигээр тийшигэйт. Холууларга китэгти охсулган сыйтар. З МТЗ

тыраахтардад тигинччи үзүлии сыйылышылар. Боковой муншарьдаах тыраахтар киннитэн бишр тута рулоннаан ийрээ эбизт. Унус тыраахтар бирисылабар сүүрбочиж рулону тизон, инигээр иккини дэлто анилан когодон күрүсөв аздан дыарыстаан ийрээ.

Салайчычыларда Владимир Карлапевский корсона кэпсэтийт. Владимир ДэгХГА-тар агроном идэгтийр кэлэхэн уорнэр, ханаайтыбы бишр тутаах үзүнчтэй. Кини кэлэхэн:

— Ууга бараммыг арый хойтуулан саалтаабышыт уонна бу кинники

быстах ардахтар мэнхийдэгтийт. Обултарыга З тыраахтар (1 МТЗ, 2 «Шасси») сыйылышылар. Олору бишр боковой муншарьдаах сыйылышылар тутаахтар рулоннуур. Бийлигин бишр оносто сыйылышылар. Бишр тыраахтар тута хомуйян, чөмөхөн ийрээ. Онон барытада 7 тыраахтарынан 7 улаан кини, 4 оюу буулган уоллийбит. Билигин 200 тонна оттоохтут, 500-хуу оногрюбүт дийбигээ. Хашлан турал бизэрдээж сөмжүү бүтээрэй ийнбигээ. Ууга барытада дынажарбигин оностохуору ыксмыбыт. Аны турал 200 гектар ынчылаамыбыт. Ону бурдугунан хомуйларбыт дийбигээ. Уэбиг элбэх.



Ити кийсээни истэн уонна үзүү дьюю күүрэн-хааран үзүнни сыйылышыларын корол кини уорэр. Ордук Игорь, Коля, Петя Күлигкиннан уонна Ссрэж Собакин дээр 5-7 кылтастарга уоронэр кыра уоллтар уорэ-кото үзүүлэх сыйылышыларын корол астынным. Улахаттара мустарациар, онтон ДэгХГА-тар Мархатынан сайнтын тасыбыг кын-кыра угуулахад, 5-с кылааска уоронэр Игорын туту уоллийн ийгээгүйтэй: "Пресс бытада байыбын, бирсынай аараабын-холбуубүн, торут сурээлдээбөсчин", — лиэтэ. Ошукам кийн кабинаца олорсо сыйылан рулон буулшадын зайы ыстанан түнэн пресс бытада түмүгүн байяар, бирсынай аараар-холбуур эбизт. Айлас мөрдөй курдук сыйылышылых түнэр-таксар. Ол айын тыраахтын бойзээ түнэр-таксара буулшад төнөөх биримээ барын эгэй? Цю, улаан түнэлдэх уэлбэх уолнаан эбизт. Ол кийнэ бу оюдор барахсагтар ишиглийн бунал-хатан колин сурхажж, үзүнч, угюү дон тахсамхтара дин эрэн саныбыл.

Ити курдук улусут бишр түгүс тутар «Комплекс» б/х хотууллаахтад оттуу сыйылышылар. Киндер Мэнэ бу күнүн тургунан 300-тэн тахса тонна оттомуттар.

Илан ПОНОМАРЕВ.

УЛУУС ДЬААЛТАТЫТТАН СОНУННАР

Аасыг нээлийээр улус банишын А.Т.Ноговицын солбуйаччычырын кылары ДэгХГА-тар куоракка кирен оройонгын ытылышылаах түүх одлаа бошуруустар тутаа улаан кийсэлгүүрэй ыгылгылар.

Тыа ханаайтыбылан министрийн солбуйаччычырын И.Н.Попову, Н.С.Афанасьевын кылта корсон агрокластер уоттаа сүүнүү атышыланы бошуруустарын ыргылгылар. Тыа дэгүүтар сыйыланын бишр сүрүн хайсханан үзүннэр "Россельхозбаан" сагаа анамыг начальници Н.И.Макаровы кылары эмээ корустулж, санга салайчычы улэтийн бастакы команиционкын Чурагчы улуунтган саалыкырт элээ. Бу корсулүү оюнтоох дон-сэргээр, тыа ханаайтыбыланын дыарыкспанааччычыларга комо буулара саарбаяа суюх.

Банишын бастакы солбуйаччычы А.А.Ноговицын ДэгХГА-тар куоракка ОДЦХ министрийн тээгээр сильян көкж бошуруустары банаарыста. Ол курдук, балынан ыйын сангатын ОДЦХ дирекционийн кийн ыргылышылаах муныцаа Чурагчынын банишылаа бывалшинаа.

Банишын тутууга солбуйаччычы В.М.Пермиковын бу күнүнээр улусука ытылышылаах тутуулар экспертизийн сандыгын ОДЦХ дирекционийн кийн ыргылышылаах муныцаа Чурагчынын банишылаа бывалшинаа.

Үммүт изилдэг буулт улусука тутаччы кун банишын эрэд. Атырдах ыйын 16 күнүнэр улусука газ кириллице бошурууну тутаа улаан тогтуурж оствол ыбылшинаар. Салыны ер сыйыларга тутууга үзүээбиг кырывааснары, Чурагчын тургунзажирийн үоруулж банишын майгыга чинсээчин буулуура.

Надежда БОРИСОВА.

